

LL. UTRILLA
PRIMERA COMUNICACIÓ
Març, 1972

Aquest any hem volgut donar a la sala d'exposicions un caràcter experimental. Es a dir, de la mateixa manera que els anys anteriors hem procurat presentar exposicions informatives sobre determinats aspectes en el camp de l'art (Plàstica Catalana Contemporània, Disseny gràfic, etc), aquest any volem presentar a nivell petit totes les darreres tendències que en el camp de la plàstica s'estan donant. Moltes de les coses que veurem a la nostra sala us sobtaran molt, donant fins i tot per sabut el que, més o menys, és l'avantguarda actual.

Es tractava que el que es presentés a la nostra sala tingués totalment el caràcter d'avantguarda I NO HO TINGUES DE MIMETISME, i això no per ganes d'esverar, sinó perquè estem convençuts que per molts dels camins que presentarem aquest any és per on ha de caminar l'art del futur.

Les exposicions es convertiran en accions, discussions, xerrades, publicacions i material gràfic, i hi anirà passant una sèrie de gent molt interessant durant nou mesos.

Ara el primer problema en què ens trobem és el de la comprensió per part del públic, en general. No podem pensar que un tipus d'art que està en camí d'experimentació serà totalment comprensible per a tothom. Tant els artistes com els responsables de l'activitat estem convençuts que fa falta un llenguatge intermedi entre l'obra (per dir-ho en un llenguatge clàssic) i el públic. Som nosaltres que ens toca de donar aquest llenguatge intermedi, i amb la possibilitat i el risc de no convèncer ni l'espectador ni el propi artista.

Acompanyem aquesta primera comunicació amb els catàlegs i documentació de les tres primeres exposicions.

Primera exposició: Jordi Benito

L'evolució d'aquest plàstic ve des dels primers entorns a Granollers i a Barcelona, fins a arribar a la nostra exposició d'Accions i transformacions.

A Granollers i en una església sense culte, Benito va muntar, amb l'ajut de material en desús, un espai totalment diferent de la planta original de l'església i molt suggeridor. En el concurs a' Art Jove, també a Granollers, omplí el pati de davant l'exposició amb pedres de mida regular que obligaven la gent a anar passant tot esquivant-les. A Barcelona, i en una torre del carrer Brusí que s'havia d'enderrocar, va anar muntant diferents entorns i transformacions amb el nom a' Homenatge a Frègoli, el popular transformista. La torre estava amb tot el seu utilatge complet i malmès pel temps. En aquest cas, el suggeriment de l'ambient arribava a extrems molt alts. En la darrera transformació, la del darrer dia d'existència de la torre, abans que vingués el

picot, va intervenir un element inesperat, la policia, que confongué la transformació en un acte o una reunió il.legal.

Quan dèiem la paraula transformació, en parlar de l'últim entorn, ho fèiem a conseqüència que a partir de llavors a Jordi Benito l'interessa la paraula i, a poc a poc, anar deixant les transformacions d'espais per començar a transformar coses més petites. Això, juntament amb l'ús del propi cos, per tal de fer "accions". És a dir, a partir d'ara l'art de Benito estarà presidit per aquestes dues paraules: "accions" i "transformacions".

Una de les accions de Benito va ésser la que va fer amb motiu d'una pel.lícula que es titulava 1219 m/3, en la que ell apareix completament nu i amb un retolador va escrivint sobre el propi cos el nom de les diferents parts del seu cos. Aquesta última acció s'inscriu en el que es diu Body art, tendència que es practica a l'estranger amb resultats molt curiosos i, fins i tot, en algun cas, sàdics, com aquell artista que se sagnava en públic i recollia la seva sang en bosses de plàstic.

A la nostra sala, Jordi Benito presenta una sèrie d' accions i transformació en fotografia que ha fet a la nostra pròpia sala i de la qual us enviem el catàleg on estan reflectides.

En viu, intenta dues accions de cara al públic. La primera és la de convertir una pedra de mida regular en pols, ficar-la en bosses de plàstic, i repartir-se-la per les butxaques. La segona acció era la de ficar-se dins d'un armari de cuina de dimensions molt petites, i que semblava impossible que ell hi capigués. En realitat, li falta molt poc per aconseguir-ho.

La tendència d'aquest tipus d'art és fer fixar l'atenció de l'espectador en petits actes quotidians de transformació o en accions que fem d'una manera habitual.

S'ha fet una pel.lícula sobre totes aquestes accions, que passarem un dia, juntament amb altres pel.lícules sobre art conceptual.

Segona exposició: Espai Tèxtil. María Teresa Codina.

La història del tapís, des del punt de vista de renovació, és molt recent, de quinze a vint anys.

Va ésser a Lausanne, i Jean Luçart, el que renova la tècnica de teixir a partir de la idea dels tapissos gobelins. El tapís sempre ha estat un art sumptuari, i va ésser a partir de la renovació esmentada que es va veure la possibilitat d'adquirir aquestes obres amb el mateix criteri de valoració econòmica que es tenia sobre la pintura, només que molt més cara.

Tot seguit, es va veure que el camí de la renovació domesticada conduïa a un camí similar a la pintura informalista i brillant: aquest camí era un error, i aviat ho van veure a Lausane, que era la ciutat on es preparaven unes biennals mundials del tapís. Així, quan es convoquen les biennals, juntament amb les sales on s'exposa el tapís com a objecte bonic i com una mercaderia més, hi ha una sala de recerca. És a dir, un espai on

els artistes que no estan mediatitzats per les raons econòmiques de venda i del camí fàcil, tenen la possibilitat d'exposar les seves recerques en el camp del tapís.

Maria Teresa Codina és una de les dues compatriotes seleccionades per aquest biennal; l'altra és Maria Aurèlia Muñoz. M.T. Codina es pot dir que des de fa molt de temps que va cercant noves solucions i materials per al tapís.

És inútil que us parli, puix que es ella mateixa la que en el catàleg que us adrecem ho fa millor que jo respecte a les idees que té sobre el tapís i la seva recerca. De tota manera, direm només que les característiques principals seran:

- L'ús de materials pobres.
- La tridimensionalitat autèntica de l'obra.
- L'absència de color, és a dir, cap manipulació sobre la fibra o el teixit.

En la nostra exposició podem veure una sèrie de fotografies de l'evolució de les seves obres, des de les fibres vegetals fins a les animals, des dels materials més senzills, etcètera. Acaba de donar una visió de la seva evolució el tapís de cordill de l'any 62.

En l'espai tèxtil que ocupa la major part de la sala, M.T. Codina ha pretès fer una obra de màxima puresa, és a dir, tenint presents uns materials senzills, deixar-los desenrotllar per la pròpia inclinació natural, sense pràcticament manipulació; però és precisament això el que el fa molt més interessant. Un altre factor important d'aquest espai és l'olor que hi dona la mateixa fibra.

Tercera exposició. Carles Pazos: Muntatge. Sis records. Natures mortes.

En el cas de Pazos, el muntatge i les documentacions són tres. Tots sota l'aspecte de la referència i el record. Sugeriments a l'espectador, records per al propi artista.

Muntatge. Sobre una pantalla -- només un llençol -- es van succeint una sèrie d'imatges de noies de calendari. Aquests calendaris de butxaca, que estem acostumats a veure a les cabines dels camions i que acompanyen el camioner en la seva feina, o en els armaris de canviar-se la roba dels mecànics en els tallers. En mida més gran, els veurem en els calendaris de begudes als cellers i a les tavernes.

Noteu que la selecció de Pazos fuig de les noies de calendaris culturitzats, en revistes de paper couché. L'aspecte d'aquestes noies és fins i tot deliciosament groller i, per tant, molt més suggeridor. Per tothom i en el fons de l'inconscient, són molt més atractives que les noies de revistes estrangeres.

Flanquegen la pantalla fluorescent de colors, penjats a l'aire en forma de V. Aquests fluorescents els trobarem a les fires i atraccions, o bé a les petites botiguetes de roba i d'altres objectes que flanquegen els mercats dels barris de la nostra ciutat (Santa Caterina, la Boqueria).

La música de Carles Santos és la transmissió dels anuncis que porten al darrera aquests calendaris, i que moltes vegades escoltem a la ràdio, sobre tot a la mai ben ponderada Ràdio Miramar, i entre serials i discos dedicats.

Sis records. Unes fotografies sèpia, color del pas del temps sobre seu, de records de l'artista, fotografies d' ell mateix, de la vista des de la seva cambra, d' una noia, etcètera, totes elles marcades amb indicacions del mateix Pazos.

Una fotografia d' un objecte d' aquests que ara en diem kirchs, i que dins el nostre món, excessivament dissenyat, no té lloc, però que, en canvi, té una gran acceptació popular, com els gots de plàstic de color rosa o els cendrers de llautó amb una fotografia al mig. Es tracta d' un petit televisor amb una Pilarica dins que, quan el mous, hi cau neu.

Una postal.

Un tovalló de paper d' un bar.

Un calendari.

Tot això són objectes que hem tingut moltes vegades a les mans i que mai no els hem donat cap importància, però que de segur que quan els tingueu a la mà, us recordaran una infinitat de situacions i de llocs comuns.

Natures mortes. A l' estil de les natures mortes que pintaven els pintors a l' època de l' estraperlo i que tenien tanta acceptació.

Pazos, sota el gris de la fotocòpia de postals, ens va donant els noms del color que a l' original tenen a la postal, colors molt més vius que a la realitat.

En tota l' exposició, Pazos ha procurat guardar aquell mínim distanciament que fa que els records ho siguin de debò i que no caiguem en la broma fàcil.